

STAROSTWO POWIATOWE W GLIWICACH
WYDZIAŁ KONTROLI, AUDYTU
I ZDROWIA

44-100 Gliwice, ul. Zygmunta Starego 17
tel. 32 332 66 08, fax 32 231 08 22

SPRAWOZDANIE
Z FUNKCJONOWANIA
KONTROLI ZARZĄDCZEJ
W STAROSTWIE POWIATOWYM
W GLIWICACH
ORAZ W JEDNOSTKACH
POWIATU GLIWICKIEGO
W 2024 ROKU

ORGANIZACJA KONTROLI ZARZĄDCZEJ W STAROSTWIE POWIATOWYM W GLIWICACH I POWIECIE GLIWICKIM

Kontrola zarządcza to system zarządzania stanowiący ogół działań podejmowanych przez kierownictwo danej jednostki i jej pracowników dla zapewnienia realizacji celów i zadań, w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Jest systematycznym procesem, na który składają się: planowanie, bieżące realizowanie zadań, monitorowanie, i ocena efektywności działań jednostki w osiągnięciu założonych celów, pomagającym w identyfikacji ewentualnych nieprawidłowości oraz w dostosowaniu bieżących działań do założonych planów i w poprawie efektywności tych działań. Kontrola zarządcza powinna też dostarczać niezbędnych informacji do podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem konkretną jednostką.

W powiecie gliwickim kontrola zarządcza jest realizowana przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostki organizacyjne Powiatu Gliwickiego, na podstawie art. 68-71 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w oparciu o: 1) Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych; 2) Komunikat Nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem; 3) Komunikat Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych.

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- 2) skuteczności i efektywności działania;
- 3) wiarygodności sprawozdań;
- 4) ochrony zasobów;
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- 7) zarządzania ryzykiem.

Starosta Gliwicki zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach (I poziom kontroli zarządczej) oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego (II poziom kontroli zarządczej), co dokonuje się w ramach ścisłej współpracy starostwa z jednostkami organizacyjnymi powiatu.

Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem kontroli zarządczej w starostwie i jednostkach powiatu sprawuje Sekretarz Powiatu Gliwickiego.

Za poprawne funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej w komórkach organizacyjnych starostwa oraz jednostkach organizacyjnych powiatu odpowiadają ich kierownicy, przy współudziale swoich pracowników, poprzez wykonywanie we właściwy sposób przypisanych im obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.

Planowanie, koordynowanie i monitorowanie działań w zakresie systemu kontroli zarządczej należy do zadań Wydziału Kontroli, Audytu i Zdrowia, określonych w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gliwicach (Uchwała Zarządu Powiatu Gliwickiego nr 1741/2023 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Gliwicach z późn. zm. – obowiązująca do 14.05.2024 r., oraz Uchwała Zarządu Powiatu Gliwickiego nr 5/2024 Zarządu Powiatu Gliwickiego z dnia 15 maja 2024 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Gliwicach z późn. zm. – obowiązująca od 15.05.2024 r.).

Prawidłowo przeprowadzana przez kierownictwo i pracowników komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu kontrola zarządcza pomaga w wypełnianiu wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych powiatu gliwickiego, ujętych w dokumencie „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”, tym samym przyczyniając się do rozwoju powiatu poprzez zgodność działań bieżących z działaniami perspektywicznymi.

Ustalone cele strategiczne i operacyjne powiatu stanowią bazę do wyznaczenia przez kierowników komórek/jednostek celów i zadań priorytetowych, indywidualnie dla każdej z zarządzanych przez siebie komórek i jednostek, mających prowadzić do osiągnięcia określonych celów strategicznych i operacyjnych powiatu.

Zaplanowane cele i zadania priorytetowe podlegają monitorowaniu za pomocą mierników, ustalonych dla poszczególnych celów i zadań przez kierowników. Każdy z mierników posiada wartość wskazującą na stopień realizacji celów i zadań w poszczególnych komórkach/jednostkach.

Oprócz tego kierownicy identyfikują i poddają ocenie poszczególne ryzyka towarzyszące realizacji celów i zadań priorytetowych, które na bieżąco monitorują, stosując odpowiednie reakcje na dane ryzyko oraz wdrażając właściwe mechanizmy kontroli ryzyk, co ma służyć ich ograniczeniu lub obniżeniu poziomu ich istotności z nieakceptowalnego do akceptowalnego, czy też utrzymaniu ich na poziomie akceptowalnym.

System kontroli zarządczej podlega ocenie przez kierowników komórek organizacyjnych starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu oraz ich pracowników, która jest dokonywana w formie samooceny kontroli zarządczej w poszczególnych komórkach i jednostkach. Celem przeprowadzenia samooceny jest stałe doskonalenie funkcjonowania tego systemu, a uzyskane wyniki mogą zostać wykorzystane do poprawy działania Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego.

Do przeprowadzenia samooceny służą kwestionariusze ankiet, zawierające pytania dotyczące funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, opracowane na podstawie wytycznych zawartych w standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych. Za ich pomocą oceniany jest stopień realizacji standardów kontroli zarządczej w komórkach organizacyjnych starostwa i jednostkach organizacyjnych powiatu.

Oceny dokonuje się w oparciu o 5 grup standardów, do których należą:

- Środowisko wewnętrzne,
- Cele i zarządzanie ryzykiem,
- Mechanizmy kontroli,
- Informacja i komunikacja,
- Monitorowanie i ocena.

OBSZARY KONTROLI ZARZĄDCZEJ

1. ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

1.1. Zasady etyczne

Pracownicy starostwa i jednostek powiatu są zaznajomieni z zasadami etycznymi przyjętymi w ich podmiotach i przestrzegają tych zasad przy wykonywaniu zadań.

W starostwie dokumentem zawierającym zasady etyczne jest Kodeks Etyki Pracowników Starostwa Powiatowego w Gliwicach, wprowadzony załącznikiem do Regulaminu Pracy Starostwa Powiatowego w Gliwicach (Zarządzenie Nr 10/2018 Starosty Gliwickiego z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Pracy Starostwa Powiatowego w Gliwicach z późn. zm.). Kodeks to zbiór wartości, którymi powinni kierować się pracownicy starostwa podczas wykonywania zadań i obowiązków służbowych. Jest też zbiorem wytycznych codziennego postępowania zawodowego. Kodeks zawiera standardy, których powinni przestrzegać pracownicy samorządowi, celem doskonalenia jakości funkcjonowania starostwa oraz podnoszenia poziomu zaufania jego klientów do samorządu lokalnego.

1.2. Kompetencje zawodowe

Pracownicy starostwa oraz pracownicy jednostek powiatu posiadają wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie pozwalające skutecznie i efektywnie wypełniać zadania powierzone im zakresem obowiązków i odpowiedzialności.

Proces zatrudniania pracowników w starostwie prowadzony jest w oparciu o Kodeks pracy, Regulamin w sprawie zasad przeprowadzania naboru na wolne stanowiska urzędnicze oraz inne przepisy wykonawcze. Pracownicy starostwa poddawani są okresowym ocenom, na bieżąco uzupełniając swoją wiedzę poprzez udział w szkoleniach, samokształcenie i śledzenie obowiązujących przepisów oraz inicjując zmiany niezbędne w ich pracy. Rozwój kompetencji zawodowych w ramach doskonalenia zawodowego odbywa się, w miarę możliwości finansowych starostwa, zgodnie z potrzebami szkoleniowymi. Przy tym należy zauważyć, iż ważną rolę odgrywają tutaj również szkolenia nieodpłatne, zarówno w formie stacjonarnej, jak i on-line.

Podobnie jest w przypadku pracowników poszczególnych jednostek powiatu, którzy rozwijają swoje kompetencje zawodowe uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach dostosowanych do ich potrzeb, w wyniku czego nabywają lub uzupełniają swoją wiedzę, niezbędną do wykonywania zadań i obowiązków.

1.3. Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna starostwa została określona w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Gliwicach. Jest ona związana z zakresem działania i zadaniami starostwa, jego organizacją i zasadami funkcjonowania, podziałem zadań i kompetencji pomiędzy kierownictwem starostwa, zadaniami i kompetencjami poszczególnych wydziałów, referatów, biur i samodzielnych stanowisk oraz z zakresem upoważnień i dostosowana do powyższego. Struktura organizacyjna jest modyfikowana w zależności od zmian dokonywanych w planie i zakresie działania starostwa i jego poszczególnych komórek.

Analogicznie, struktura organizacyjna jednostek powiatu została dostosowana do ich zakresu działania oraz wykonywanych przez nie zadań.

1.4. Delegowanie uprawnień

Wszyscy pracownicy starostwa oraz pracownicy poszczególnych jednostek powiatu posiadają imienne, potwierdzone własnym podpisem, zakresy obowiązków i odpowiedzialności, regulujące ich uprawnienia i obowiązki. Ponadto Starosta Gliwicki deleguje uprawnienia na kierowników komórek organizacyjnych starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, udzielając im stosownych pełnomocnictw i upoważnień. Pełnomocnictwa i upoważnienia udzielane są również, w zależności od potrzeb, innym pracownikom starostwa czy powiatu. Zakresy obowiązków i odpowiedzialności, upoważnienia oraz pełnomocnictwa przechowywane są w aktach osobowych pracowników.

2. CELE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

■ 2.1. Misja

Misja określa najważniejszy powód istnienia danej jednostki oraz najważniejszy cel w zakresie świadczenia usług dla obywateli. Tworząc misję, jednostka definiuje czym się chce zajmować, co chce oferować lub jak chce być postrzegana.

Misja starostwa: *„Profesjonalizm i zaangażowanie w realizację zadań publicznych, skuteczność zarządzania zasobami ludzkimi, pozytywne podejście do klienta oraz wysoka jakość obsługi, współpraca z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi – to priorytety pracowników i władz Powiatu Gliwickiego w działaniu na rzecz jego rozwoju”.*

■ 2.2. Określanie celów i zadań oraz monitorowanie i ocena ich realizacji

Cele i zadania jednostek powiatu gliwickiego i starostwa zostały określone w szczególności w następujących dokumentach:

- „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”,
- Plan celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na 2024 r.,
- wieloletnia prognoza finansowa Powiatu Gliwickiego na lata 2021-2024,
- uchwała budżetowa Powiatu Gliwickiego na 2024 r.,
- plan pracy Komisji Rady Powiatu Gliwickiego na 2024 r.

Powyższe dokumenty oraz zmiany w nich dokonywane podlegają zatwierdzeniu na podstawie odrębnych przepisów.

Przy wyznaczaniu celów i zadań priorytetowych dla komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i dla jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego, kierownicy każdej z komórek i jednostek wzięli pod uwagę plan dochodów i wydatków budżetu powiatu gliwickiego na 2024 r. oraz cele strategiczne powiatu gliwickiego wraz z ustalonymi dla nich celami operacyjnymi i kierunkami działań, które zostały ujęte w dokumencie „Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035”. Na tej podstawie każdy z kierowników przygotował dla swojej komórki i jednostki Plan celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na 2024 r. Zatem

planowane cele priorytetowe komórek i jednostek, wraz ze służącymi ich realizacji planowanymi zadaniami priorytetowymi, z reguły wynikały z wyznaczonych dla powiatu gliwickiego celów strategicznych i związanych z nimi celów operacyjnych, prowadząc do osiągnięcia celów strategicznych, będących kluczowymi dla powiatu.

Na 2024 r. komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Gliwicach i jednostki organizacyjne powiatu gliwickiego zaplanowały do wykonania łącznie **98** zadań priorytetowych, mających im pomóc w osiągnięciu zaplanowanych celów priorytetowych i prowadzić do realizacji celów strategicznych i operacyjnych powiatu. Spośród nich **74** zadania zrealizowano w całości, **22** zadania zostały zrealizowane częściowo, a **2** zadań nie zrealizowano.

Z wykonania swoich planów każda z komórek i jednostek sporządziła roczne Sprawozdanie z realizacji planu celów i zadań priorytetowych za 2024 r. Na podstawie tych sprawozdań, Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia opracował sumaryczne Sprawozdanie z realizacji planu celów i zadań priorytetowych Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego za rok 2024.

2.3. Identyfikacja, analiza i ocena ryzyka oraz reakcja na ryzyko

Zarządzanie ryzykiem to zorganizowany proces identyfikacji, oceny i kontrolowania ryzyka rozumianego jako potencjalnego zagrożenia w różnych aspektach i obszarach działania organizacji, które może wpłynąć na jej działalność. Jest to proces pozwalający na podejmowanie świadomych i racjonalnych decyzji o postępowaniu z ryzykiem. Celem zarządzania ryzykiem jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka oraz jego potencjalnych skutków poprzez zastosowanie odpowiednich środków. Skuteczne zarządzanie ryzykiem pozwala na lepsze przygotowanie się na nieprzewidziane wydarzenia i utrzymanie stabilności operacyjnej, umożliwiając organizacji minimalizację strat i maksymalizację możliwości. Polega zatem na prowadzeniu skoordynowanych działań, podejmowanych zarówno przez kierownictwo danej jednostki, jak i jej pracowników, którzy identyfikując ryzyko i przeprowadzając jego analizę, określają adekwatne do danego ryzyka reakcje, zwiększając w ten sposób prawdopodobieństwo osiągnięcia celów i realizacji zadań.

Identyfikacja, analiza i ocena ryzyka dokonywana jest przez kierowników komórek organizacyjnych starostwa i kierowników jednostek organizacyjnych powiatu w Arkuszu identyfikacji i oceny ryzyka Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego nie rzadziej niż raz w roku. W przygotowanych na 2024 r. Arkuszach kierownicy, po

zidentyfikowaniu ryzyk dla zaplanowanych dla swoich komórek i jednostek zadań priorytetowych, służących osiągnięciu zaplanowanych celów priorytetowych, oszacowali poziom istotności każdego z ryzyk, dokonując oceny ich wpływu na w/w cele i zadania, a także uwzględniając reakcję na dane ryzyko oraz aktualnie stosowane mechanizmy kontrolne, w celu uniknięcia, zmniejszenia lub utrzymania ryzyka na niskim poziomie.

Oszacowanie poziomu istotności ryzyka, mającego wpływ na osiągnięcie wyznaczonych celów i zadań priorytetowych, to główne zadanie analizy poszczególnych ryzyk przez komórki starostwa i jednostki powiatu. Polega ono na wskazaniu prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka oraz skutków jakie dane ryzyko, w przypadku jego wystąpienia, może wywołać. Szacując poziom istotności ryzyka, dochodzi do jego hierarchizacji, czyli ustalenia, czy dane ryzyko jest ryzykiem niskim, średnim, czy też wysokim, co jest określane na podstawie stosownych wytycznych. W przypadku ryzyka niskiego, jest to ryzyko akceptowalne, nie wymagające reakcji, jednak jego zaakceptowanie nie wyklucza konieczności jego monitorowania. Natomiast ryzyko średnie i wysokie to ryzyka nieakceptowalne, które wymagają podjęcia konkretnych działań zaradczych.

Informacje zawarte w Arkuszach identyfikacji i oceny ryzyka z poszczególnych komórek i jednostek zostały ujęte przez Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia w zbiorczym Rejestrze ryzyk Starostwa Powiatowego w Gliwicach i Powiatu Gliwickiego na rok 2024.

Dla zaplanowanych na 2024 r. celów i zadań priorytetowych komórki organizacyjne starostwa i jednostki organizacyjne powiatu zidentyfikowały ogółem **227** ryzyk, ustalając poziom istotności dla każdego z nich, w oparciu o prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia danego ryzyka.

Natomiast po upływie roku kierownicy komórek i jednostek przedłożyli Sprawozdania z zarządzania ryzykiem w 2024 r., porównując w nich planowany na początku roku poziom istotności ryzyka z poziomem osiągniętym na koniec roku, przy określonej reakcji na dane ryzyko i zastosowanych mechanizmach kontrolnych. Poszczególne Sprawozdania stanowiły bazę do opracowania przez Wydział, Kontroli, Audytu i Zdrowia całościowego Sprawozdania z zarządzania ryzykiem w Starostwie Powiatowym w Gliwicach i Powiecie Gliwickim w 2024 r.

Wyniki niniejszego porównania przedstawiały się następująco:

- na początku 2024 r. zidentyfikowano 135 ryzyk na niskim (akceptowalnym) poziomie istotności oraz 89 ryzyk na poziomie średnim (nieakceptowalnym) i 3 ryzyka na poziomie wysokim (nieakceptowalnym),

- na koniec 2024 r. niski (akceptowalny) poziom istotności wystąpił w przypadku 149 ryzyk, poziom średni (nieakceptowalny) osiągnęło 77 ryzyk, a tylko 1 ryzyko było na poziomie wysokim (nieakceptowalnym),
- poziom istotności niski (akceptowalny) z początku 2024 r. utrzymał się na koniec 2024 r. przy 45 ryzykach w komórkach organizacyjnych starostwa i 82 ryzykach w jednostkach organizacyjnych powiatu.

Jak zatem wynika z przedstawionej powyżej rocznej analizy zarządzania ryzykiem, w większości przypadków udało się bądź obniżyć poziom istotności ryzyka z nieakceptowalnego (wysokiego i średniego) na akceptowalne (niskie), bądź pozostać na poziomie ryzyka akceptowalnego. Było to możliwe dzięki zastosowaniu odpowiednich mechanizmów kontrolnych oraz podjęciu właściwych reakcji na dane ryzyko. Niestety, wiele ryzyk, na koniec 2024 r. pozostało na poziomie nieakceptowalnym (z reguły średnim), pomimo podjęcia różnych prób reakcji czy zastosowania różnych mechanizmów kontrolnych. Zdarzały się też przypadki zwiększenia poziomu niektórych z nich, ale były to sytuacje sporadyczne.

3. MECHANIZMY KONTROLI

3.1. Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej

W systemie kontroli zarządczej komórek starostwa i jednostek powiatu, w celu zmniejszenia poziomu istotności danego ryzyka, poprzez zmniejszenie prawdopodobieństwa i skutków jego wystąpienia przy zaplanowanych celach i zadaniach priorytetowych, dla wszystkich zidentyfikowanych ryzyk stosowane są mechanizmy kontrolne. Mechanizmy kontroli są wbudowane w cykl działalności jednostki, stanowiąc część jej kultury organizacyjnej, i obejmują występujące i funkcjonujące w komórkach organizacyjnych starostwa oraz w jednostkach organizacyjnych powiatu procedury, zarządzenia, regulaminy, polityki, instrukcje, standardy itp., których zadaniem jest minimalizacja negatywnego oddziaływania ryzyka na daną jednostkę.

W ramach systemu kontroli zarządczej kierownicy komórek/jednostek organizacyjnych są zobowiązani do sporządzania wymaganych dokumentów, w oparciu o przekazane im wzory, co jest przez nich dopełniane.

3.2. System ochrony sygnalistów

Zarówno w starostwie, jak i w tych jednostkach powiatu, których ten obowiązek dotyczy, funkcjonuje system ochrony sygnalistów. W ramach tego systemu wprowadzono odpowiednie mechanizmy chroniące sygnalistów oraz – w przypadku starostwa – Regulamin dot. przyjmowania zgłoszeń wewnętrznych oraz podejmowania działań następnych. Z niniejszym Regulaminem zapoznała się zarówno kadra kierownicza, jak i pracownicy. Podobne mechanizmy ochrony sygnalistów zostały również wprowadzone w jednostkach powiatu, mających taki obowiązek.

3.3. Nadzór i ciągłość działalności

Kadra kierownicza różnego szczebla w komórkach organizacyjnych starostwa i jednostkach organizacyjnych powiatu sprawuje właściwy nadzór nad realizacją zadań przez pracowników poszczególnych komórek/jednostek oraz dba o dostępność zarządzeń wewnętrznych w wymaganym przez nich zakresie.

Starostwo oraz jednostki powiatu posiadają procedury służące utrzymaniu ciągłości ich działalności, polegające w szczególności na możliwości delegowania uprawnień, sformalizowaniu obiegu dokumentów na podstawie instrukcji kancelaryjnej, podziale kompetencji kierowniczych oraz stosowaniu systemu zastępstw, co ma odzwierciedlenie w opisach stanowisk, zakresach czynności i innych dokumentach.

3.4. Ochrona zasobów i mechanizmy kontroli dot. systemów informatycznych oraz operacji finansowych i gospodarczych

Zasoby starostwa i jednostek powiatu, a w szczególności systemy, informacje i wizerunek są odpowiednio chronione i właściwie wykorzystywane. Za ochronę zasobów odpowiadają zarówno osoby zarządzające, jak i pracownicy.

W komórkach starostwa i jednostkach powiatu istnieją ponadto plany awaryjne na wypadek wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych (np. pożar, zamach itp.), znane zarówno kadrze kierowniczej, jak i pracownikom.

Starostwo posiada szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące przeprowadzania operacji finansowych i gospodarczych, w tym: założowy plan kont oraz dokumentację przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, instrukcję kontroli i obiegu dokumentów finansowo-księgowych, instrukcję prowadzenia gospodarki kasowej, instrukcję dotyczącą

ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania, regulamin udzielania zamówień publicznych, opisane jako procedury wewnętrzne. Podobnie w przypadku jednostek powiatu, operacje finansowe i gospodarcze są w każdej z nich odpowiednio rejestrowane i dokumentowane, a istniejące mechanizmy zapewniają zatwierdzanie przez kierownika jednostki lub osobę upoważnioną operacji finansowych.

W starostwie i jednostkach powiatu funkcjonują również procedury bezpieczeństwa danych i zarządzania systemem informatycznym oraz procedury ochrony informacji i systemów informatycznych, które mają na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych zarówno w formie papierowej, jak i w systemach informatycznych starostwa oraz poszczególnych jednostek powiatu, a także zasady fizycznego zabezpieczenia sprzętu informatycznego.

4. INFORMACJA I KOMUNIKACJA

4.1. Bieżąca informacja

System komunikacji w starostwie i jednostkach powiatowych służy realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Bieżąca informacja jest aktualna, rzetelna, kompletna i zrozumiała, a jednocześnie pomocna w podejmowaniu właściwych decyzji, w tym również finansowych. Zarówno kierownicy komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu, jak i ich pracownicy mają zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

4.2. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna

System przekazywania informacji, istniejący w starostwie oraz jednostkach powiatu, zapewnia osobom zarządzającym i pracownikom otrzymywanie informacji w odpowiedniej formie i czasie. W przypadku poszczególnych komórek starostwa, komunikacja pomiędzy pracownikami, w ramach danej komórki, odbywa się we właściwy sposób. Podobnie przebiega komunikacja pomiędzy poszczególnymi komórkami. Jednak wartą podkreślenia jest w tym miejscu kwestia wystąpienia w starostwie, w tej grupie standardów, największej liczby przypadków, gdzie stopień realizacji tych standardów oceniono na poziomie minimalnym. W taki sposób oceniono przede wszystkim system przekazywania informacji osobom

zarządzającym i pracownikom w starostwie, który – zdaniem pracowników części komórek organizacyjnych – w minimalnym stopniu zapewnia otrzymywanie tychże informacji w odpowiedniej formie i czasie, oraz komunikację pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi. Niemniej należy zauważyć, iż – w porównaniu z 2023 r. – w 2024 r. doszło do spadku ilości ocen minimalnych, co pozwala sądzić, iż komunikacja ta uległa poprawie. Zasadną byłaby w związku z tym kontynuacja identyfikacji występujących w tym temacie przeszkód i podejmowania prób ich usunięcia, co przyczynia się z roku na rok do poprawy systemu przekazywania informacji i komunikacji wewnętrznej.

Natomiast komunikacja wewnątrz poszczególnych jednostek powiatu przebiega bez większych przeszkód.

Na dobrym poziomie funkcjonuje również system komunikacji zewnętrznej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu, czyli komunikacja z podmiotami zewnętrznymi i z mieszkańcami powiatu, dając mieszkańcom powiatu łatwy dostęp do informacji. W starostwie jest to możliwe dzięki określeniu zasad udostępniania informacji publicznej, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie, czy poprzez zamieszczanie wiadomości na stronie internetowej powiatu, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz miejscach zwyczajowo przyjętych.

Wszystko to ma wpływ na osiąganie celów i realizację zadań w starostwie i jednostkach powiatu.

5. MONITOROWANIE I OCENA

5.1. Monitorowanie systemu kontroli zarządczej i samoocena

Monitoring to proces bieżącej oceny jakości działania systemu kontroli zarządczej. Kierownicy komórek organizacyjnych starostwa oraz jednostek organizacyjnych powiatu, w ramach wykonywanych obowiązków, starają się monitorować funkcjonowanie kontroli zarządczej i jej elementów, a zidentyfikowane problemy są przez nich w miarę możliwości rozwiązywane na bieżąco.

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania kontroli zarządczej w komórkach starostwa oraz jednostkach powiatu, co najmniej raz w roku przeprowadzana jest za pomocą kwestionariuszy ankiet samoocena kontroli zarządczej. W 2024 r., wzorem lat poprzednich, kierownicy komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz kierownicy

jednostek organizacyjnych powiatu gliwickiego dokonali samooceny w zarządzanych przez siebie komórkach/jednostkach. Pytania znajdujące się w kwestionariuszach ankiet zostały opracowane na podstawie wytycznych zawartych w standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, obejmując następujące grupy standardów: środowisko wewnętrzne, cele i zarządzanie ryzykiem, mechanizmy kontroli, informację i komunikację oraz monitorowanie i ocenę. Odpowiedzi na pytania miały za zadanie wskazać stopień realizacji standardów kontroli zarządczej występujących w powyższych grupach oraz ocenić wiedzę na temat kontroli zarządczej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu. Przeprowadzona w tej kwestii analiza pokazała, iż realizacja standardów kontroli zarządczej znajduje się na poziomie bardzo dobrym lub dobrym. Podobnie oceniono także wiedzę na temat kontroli zarządczej, jako dobrą lub bardzo dobrą.

Wyniki przeprowadzonej samooceny zostały przedstawione w sporządzonym przez Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia Sprawozdaniu z przeprowadzenia samooceny kontroli zarządczej w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz w jednostkach organizacyjnych Powiatu Gliwickiego w 2024 r.

5.2. Kontrole i audyty wewnętrzne i zewnętrzne oraz uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej

Ocena realizacji celów i zadań komórek starostwa oraz jednostek powiatu odbywa się poprzez kontrole i audyty wewnętrzne, które realizuje Wydział Kontroli, Audytu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz Audytor Wewnętrzny, a także poprzez kontrole zewnętrzne.

W Planie Kontroli na 2024 r., zatwierdzonym przez Zarząd Powiatu Gliwickiego, zaplanowano łącznie 23 kontrole wewnętrzne, a przeprowadzono ich 27, w tym w komórkach organizacyjnych starostwa: 1, w jednostkach organizacyjnych powiatu: 16, w jednostkach dotowanych przez powiat: 9 oraz w jednostkach nadzorowanych: 1.

Natomiast w ramach Planu Audytu na 2024 r., zatwierdzonego przez Zarząd Powiatu Gliwickiego, zaplanowano 2 audyty w komórkach organizacyjnych starostwa. Jednak ze względu na zaistniałe problemy natury organizacyjnej nie zostały one zakończone i będą kontynuowane w 2025 r.

Ponadto, w 2024 r. odbyły się w Starostwie Powiatowym w Gliwicach 2 kontrole zewnętrzne:

- kontrola Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie przyjmowania, rozpatrywania oraz załatwiania skarg i wniosków w okresie od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r. przez Zarząd Powiatu/Starostę i przez Radę Powiatu,
- kontrola Wojewody Śląskiego w zakresie jakości danych ewidencji budynków i gruntów, procesu cyfryzacji zbiorów powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i automatyzacji jego funkcjonowania, stanu wdrożenia układu wysokościowego PL-EVRF2007-NH, kontroli podejmowanych działań w zakresie gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz sposobu wykonywania zadań z zakresu geodezji i kartografii.

W 2024 r. zakończyła się również, rozpoczęta w 2023 r., kontrola Wojewody Śląskiego dot. zadań związanych z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa.

Jednocześnie próbowano ustalić, czy w komórkach starostwa i jednostkach powiatu wyniki kontroli i audytów wewnętrznych oraz kontroli zewnętrznych podlegają analizie, a ich zalecenia wdrażane i czy jest to wykorzystywane w procesie usprawniania funkcjonowania tych komórek i jednostek, co zostało przez nie potwierdzone.

Natomiast w temacie uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej, przeanalizowano kwestię znajomości standardów kontroli zarządczej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu oraz właściwego wdrażania tych standardów, uzyskując zapewnienie o odpowiedniej znajomości i właściwym wdrażaniu tych standardów.

Ponadto próbowano dowiedzieć się, czy system kontroli zarządczej w komórkach i jednostkach jest na bieżąco monitorowany i czy kadra kierownicza organizuje spotkania z pracownikami, w trakcie których omawiane są istotne problemy i ryzyka dotyczące realizacji celów i zadań danej komórki czy jednostki oraz słabości kontroli zarządczej w komórkach i jednostkach. Chciano również rozpoznać kwestię wpływu okresowej samooceny funkcjonowania kontroli zarządczej w komórkach starostwa i jednostkach powiatu na wprowadzanie usprawnień w ich działaniu.

Ocena realizacji powyższych zagadnień pokazała, że w zdecydowanej większości odbywa się to na dobrym lub bardzo dobrym poziomie.

Konkluzję powyższego stanowi stwierdzenie, iż w 2024 r. adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza w Starostwie Powiatowym w Gliwicach oraz w jednostkach organizacyjnych powiatu gliwickiego funkcjonowała w stopniu wystarczającym, na dobrym poziomie. Podstawą tego stwierdzenia stały się informacje i ocena:

- realizacji celów i zadań priorytetowych w starostwie i jednostkach powiatu,
- procesu zarządzania ryzykiem,

- samooceny systemu kontroli zarządczej, uwzględniającej standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznej i zewnętrznej w w/w podmiotach.

Działalność starostwa i jednostek powiatu w 2024 r. była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa, a poszczególne komórki starostwa i jednostki powiatu w prawidłowy sposób wypełniały swoje obowiązki. Ich działania były zgodne z praktyką przyjętą w sektorze finansów publicznych, zapewniając prawidłowe funkcjonowanie Starostwa Powiatowego w Gliwicach oraz jednostek powiatu gliwickiego.

STAROSTA GLIWICKI

Dawid Rams

INSPEKTOR

mgr Jolanta Zalewska

NACZELNIK
Wydziału Kontroli, Audytu
i Zarowia

mgr Zbigniew Włócek

**SEKRETARZ POWIATU
GLIWICKIEGO**

Łukasz Żogała